

Maria Jufereva-Skuratovski, riigikogu liige, Keskerakond (Eesti Päevalehe Arvamusveeb)
Traditsiooniline rollijaotuse stereotüüp perekonnas viib selleni, et paljudes peredes jätkub emotsionaalne, psühholoogiline ja füüsiline vägivald.

Priit Pedajas, lavastaja, teatrite sulgemisest (Maaleht)
Mis seal suhtuda. Arusaamisega. Saab pikemalt proove teha. Saan aru, et seda valitsus ei keelanud. Proovideks teatrid kinni ei ole.

perspektiivseid krunte pidevalt vähemaks jäänud. Kui kogu Porto Franco arendus osutub nüüd segaseks ja lõputuks pankrotipesaks, mille keskel redutab perspektiivitu riigilaen, oleks just praegu hea aeg üks linna väarikamaid krunte tagasi lunastada ja lõpetada pea sajandi kestnud ooperimaja-vaidlus väarikalt – selle ehitamisega. Seejuures ei saa alahinnata asjaolu, et ooperilava väljaehitamiseks sobiliku suurusega auk on juba maas olemas ja poolikuid betoonkonstruktsioone pole sealt keeruline eemaldada.

Ooperiteatri asukohta otsides on tulnud arvestada kaht põhilist aspekti. Ühelt poolt uute tehnoloogiate kasutamine ja hoonete seatud akustiliste eesmärkide saavutamine, teisalt ligipääsetavus ja atraktiivsus. Ainult siis, kui mõlemad eeldused on täidetud, saab projekt majanduslikult reaalseks ja tasuvaks.

Kultuurikomisjon jõudis 15. detsembril 2020 otsusele, et täiesti uue ooperimaja asemel võiks kaaluda hoopis olemasolevale ooperiteatri majale juurdeehituse rajamist.

Uus ja vana hoone peaksid seejuures tegutsema koos ja nende vahel võiks tekkida mentaalne side. Senisesse hoonesse jääksid proovid, ERSO, ooperiteater kolm-neli korda nädalas ja vaba lava.

Sellel on oma plussid ja miinused.

● ● Pluss on kindlasti see, et uus ja vana ooperimaja looksid koos Draamateatriga linnaruumis omaette teatrikvartali, mis rõhutaks Tallinna kesklinna kultuurilist tervikut.

Selline rõhuasetus oleks väga ambitsioonikas, sest kui bastionaalvööndisse ja kesklinna rohealadele üldse midagi lisada, siis peab see olema mõttelt suur ja

Eesti arhitektide liit pidas 2010. aastal parimaks rahvusopera asukohaks praegust Porto Franco ala.

oluline. Selline olulisuse aste võiks olla sajanditeks loodava Tallinna-Helsingi tunnelini viiva metroo esimesel peatusel või Estonia teatri uuel osal. Metrooni on kindlasti veel aega, kuid Estonia juurdeehitus on juba meie põlvkonna tahtes ja kätes.

● ● Miinuspoolele jääb siin piiratud ehitusala ja olgem ausad: rohealade ehitamine peab linnas olema kõige viimane abinõu.

Ka linnahallist võiks saada linnakirgas

Ooperiteatri võimaliku asukohana ei saa prügikasti heita ka praegust linnahalli, mis lausa karjub uue elu järele. Linnahall on meie merepoolne üksikarv, mis tahaks eksisteerida, kuid on juba terve inim põlve jooksul muutunud müütiliseks oovuseks, mille katusel kasvavad puuvõrsed võimaldavad kogeda looduse võidukäiku inimese üle. „Teneti”-taolistel filmide lavastamine ei saa olla selle ainuke tulevik.

Nii pikalt ettevalmistatud ja mitmetahuline projekt tuleb lõpule viia ja valmis teha. Praegu hakkab selleks taas avanema poliitilise tahte uks, millest püüavad sisse piiluda ooperilauljad, lavastajad, arhitektid – meie rahvuskultuuri eestvedajad ja selle nautijad ning kõik, kellele läheb vähegi korda meie tulevik kultuurirahvana. ●

ARVAMUSVEEB

Tervise kaitse pole absoluutne põhiõigus

Allar Jõks
Soraineni vandeadvokaat

Mida ütlevad meie arvud 2,9 ja 2? Mullu oli Eesti majanduslangus 2,9% ja Eesti on kroonviiruse nakatumisnäitajate poolest Euroopas teisel kohal. Esmapilgul vastuolulised arvud on tegelikult ühe mündi kaks poolt: kroonviiruse kitsendused ja nende mõju majandusele.

Otsida tasakaalu inimeste ja majanduse tervise vahel on kahtlemata valitsuse kõige keerulisem ülesanne. Eriti olukorras, kus valjusti nõutakse kõige karmimaid piiranguid ja valitsusele antakse hinnanguid igahommikuste kroonviiruse tulemuste valguses.

Nii nagu ettevõtluspiiranguid tuleks pehmedada riigiabi, peaks ka inimeste vabaduste piiramisega kaasnema riigipoolne läbimõeldud ja tõhus kaitsetöö. Selle asemel et karistustega ähvardada, peaks valitsus tekitama usu, et maikuuks on kõik soovijad vaksineeritud.

Arv 2,9 näitab, et ettevõtjate piiranguid kehtestades on valitsus(ed) olnud tasakaalukad ja leevendanud osalt kitsenduste mõju riigiabi. Selle hind on nüüdne teine koht nakatumis-top'is. Kindlasti on palju neid, kes ootavad valitsuselt jõulisemaid keelde.

Aga ei maksa unustada, et õigus tervise kaitsele ei ole Eesti põhiseaduses absoluutne põhiõigus. Teisisõnu ei võimalda põhiseadus lähenemist, et kroonviiruse näitajad viiakse nulli mis tahes hinnaga.

Kas Eesti on riigiabi andnud edukalt? 2,9% majanduslangus lubab öelda, et enam-vähem. Eesti on riigiabi andmise poolest Euroopas neljandal kohal, kui aluseks võtta protsent (ligi 12%) SKP-st. Samas on Eesti esitanud Euroopa Komisjonile kinnitamiseks 11 riigiabi taotlust, mis on mitu korda vähem kui paljud teised. See võib olla märk sellest, et suur osa toetusi on jagunenud kindlate sektorite, mitte ühtlaselt kõigi kannatanute vahel.

Ettevõtjate esindusorganisatsioonid peaksid riigiabi puhul olema nõudlikumad ja tõenduspõhised, et aidata valitsusel asjakohaseid kriteeriume kehtestada. Ja valitsusele tuleb soovida õhkorra piiri otsimist majanduse ja inimeste tervise vahel. Vastasel juhul võime aasta pärast näha, et majanduslangus on suurem. Ja kroonviirus pole ikka alistatud. ●

LOE PIKEMALT: EPL.EE/ARVAMUS

HEA seegi, et president mitte-eestlasi üldse tähele pani

Meeleheitel eestlane ja nõrdinud venelane

Darja Saar

ajakirjanik, endine ETV+ peatoimetaja

Presidenti eelmisel nädalal Paides esitatud aastapäevakõne tekitas tõsist pahameelt kaasmaalaste seas, kes kasutavad igapäevaelus vene keelt. Sotsiaalmeediat haaras tõeline tauniva tooniga postituste torm. Kultuuriajakirja Plug peatoimetaja Olesja Rotar kirjutab, et tal on kurb kuulda, kuidas president jaotab oma riigi inimesi etnilise päritolu järgi. ETV+ ja Raadio 4 ajakirjanik Andrei Titov sedastas, et loodab väga kuulda järgmisel aastal juba uue presidenti aastapäevakõnet. PR-konsultant Anastassia Dratšova kirjutab: „Kallis Kersti, suhtlemine erinevates keeltes rikastab inimesi, nende maailmavaadet ja emotsionaalset intelligentsust. Armastan eesti keelt, kuid olen nii väsinud, et võõrkeelseid inimesi meie riigis koheldakse endiselt nagu neid, kes on alati kellelegi midagi võlgu.”

Ja veel sadu teisi postitusi ja kommentaare, mille meeleolu oli üks: presidenti pöördumine oli inimeste jaoks ebameeldiv ja šokeeriv.

Nagu Tšernomõrdinil

A rusaadav, et president tahtis paremat, aga kukkus välja nagu ikka. Oletan, et üks põhjus on asjaolu, et presidenti nõunike hulgas pole vastava sihtgrupi tunnetusega inimesi, kes oskaksid tagasisidet anda. Seetõttu võtangi järgmiseks kokku, mis täpsemalt inimestes solvumistunnet tekitab.

Lohutaksin sel teemal sõna võtnud Eesti Päevalehe ajakirjanikku Vilja Kiislerit. See, et president muu keelelise taustaga kaasmaalasi eraldi esile tõi, ei ole probleem. Pigem oli see esimene kord, kui ta üldse nende poole pöördus. Näiteks aastavahetusekõnes kasutas ta väljendit „miljon inimest” miljon kolmesaja tuhande asemel. Kolmsadat tuhandet nagu ei eksisteeriks. Samas olen Viljaga

nõus: küsimus on selles, miks just sellises vormis ja just praegu. Ajastus on tõesti vale. Presidenti üleskutse kõlas just siis, kui Narvast tuli palve aidata laiendada keelekümblusprogrammi ning avada rohkem eestikeelseid lasteaedu ja koole. Kuidas peavad end tundma narvakad, keda president sisuliselt süüdistas empaatiatunde puudumises? Kuidas peavad ennast tundma arst Arkadi Popov, restoraniomanik ja kokk Roman Zaštšerinski, sporditegelane Vladimir Vžitsev ja paljud teised,

Presidenti üleskutse kõlas just siis, kui Narvast tuli palve aidata avada rohkem eestikeelseid lasteaedu.

keda Kaljulaid äsja autasustas? Kõnes jättis ta neist mulje kui juhuslikult Eestisse „sattunutest”.

Võib-olla tahtis president tulevaste kohalike valimiste valguses pöörduda kapo mitme aasta taguses aastaraamatus kajastatud MTÜ Vene Kool Eestis või Tallinna linnavõimude poole. Aga arusaamatuks jääb, miks oli vaja teha üldistusi.

Meie tuleviku väetis

103 -aastane riik on piisavalt küps selleks, et riigipea formuleeriks kõigile tema elanikele eestikeelse hariduse tagamise vajadust järgmiselt: „Head eestimaalased, olenemata teie juurtest ja igapäevaelus kasutatavast keelest vastutame me kõik Eesti ühiskonna käekäiku eest. Üks olulisemaid teemasid, millega peame praegu tegelema, et 2051. aastal oleks meie ühiskond majanduslikult ja sotsiaalselt elujõuline, on eestikeelse hariduse kättesaadavus ja atraktiivsus kõigile ühiskonnaliikmetele. Ainult aktiivselt kaasa lüües saame me luua tugevat ühiskonda, kus igapähele on võimalus ennast teostada ja õigus väarikale elule.” ●

LOE PIKEMALT:
EPL.EE/ARVAMUS

PÄEVA TSITAAT

Riina Sikkut, riigikogu liige (SDE), kritiseerib valitsuse koroonapoliitikat (Delfi „Erisaade”)

Nüüd oleme kuulnud, et eesmärk on haiglate ülekoormuse vältimine. Kõik tundub õige, aga kui eesmärk on haiglate ülekoormuse vältimine, peaksime selle eesmärgi täitmise suunama ka

oma ressursid. Suurendama haiglate voodikohtade arvu, koolitama inimesi, kes suudaksid COVID-patsientide eest hoolitseda. Kuid selle asemel on suunatud poliitika kontaktide vähendamisele.

